

Emporion

SUMARI

Torroella davant la mort del President, per Josep Castells. — *Lliçons vulgars de Llengua Catalana*, per Luciànus. — *Cant a la noia Torroellenca*, per Jaume Puiggròs. — *Nit d'estiu*, per Rogeli Bou. — *Actuació Dissortada*, per Joaquim Ràdresa. — *Un deure*, per Francesc Pararols. — *Notícies*.

Bordallo i Ruiz

Saló Hollywood

PENTINATS ESTIL CINE (CREACIONS)

Boqueria, 6 - Telèfon, 24.266

Barcelona

ANTIGA I ACREDITADA CONFITERIA

BATLLE

Casa fundada en 1880.

Dolços variadíssims, Bombons, Caramels, Cap-
ses de luxe, Conserves, Vins i Licors de les
millors marques

Diverses especialitats exclusives d'aquesta casa

Comerç **TORROELLA DE MONTGRÍ**

-: TINTORERIA :-

E. MONTROIG

-: Rentats en sec :-

Encàrrecs i dols a les 6 hores d'entrega

-: Plisats a màquina :-

Taller: PRIMITIU ARTIGUES

Despatx- AVINGUDA DE LA REPÚBLICA

TORROELLA DE MONTGRÍ

FUMADORS...!

Fumeu sempre el paper català

CARLETS

Fabricat per

F. R I U S

de

O L O T

DISPONIBLE

Emporion

PERIODIC QUINZENAL

ANY III
SEGONA
EPOCA

Torroella de Montgrí, 7 de gener de 1934.

Núm. 243

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Torroella, un any	5 pesetes
Fora, un any	5'50
Estranger, un any	6'50

Torroella davant la mort del President

Com a catalans tenim el deure d'exterioritzar públicament, des de les planes d'*Emporion* —únic portanveu de la vida local torroellenca— el dolor que hem sentit davant la pèrdua del primer President de la Catalunya autònoma.

Mai com en eixa ocasió no ens havíem sentit tan cohibits i tan poqueta cosa en intentar complir la feixuga rasca de retre el pòstum tribut de respecte i d'homenatge a una figura tan alta, a un català tan íntegre i a un patriota tan exemplar com era la persona del honorable President de la Generalitat de Catalunya.

Les plomes més brillants i més autoritzades han parlat de les virtuts del plorat President i han descrit amb pinzellades roentes d'emoció tot el dolor de la terra catalana en aquesta hora gràvida, gràvida i transcendental per a la sort de la nostra autonomia, car, evidentment, en tancar els ulls Macià es cloïa tot un període de la nostra història política contemporània.

Davant els comentaris que s'han fet durant aquests dies, què podríem afegir nosaltres, sim-

ples i obscurs editorialistes? Quin llibre més groixut i més intens no sortiria si hom recopilés tot el que s'ha pensat i el que s'ha escrit en tora de la vida i de la mort de Francesc Macià?

Tots els biògrafs i panegiristes han coincidit, estudiant la figura del President, a considerar-lo no com a un gran polític sinó com a un sentimental. Tots i tothom l'ha valorat més pel seu cor que pel seu cervell. Era aquest l'home que el poble admirava! Era aquest l'home seguit per les multituds! I era aquest el Macià que Torroella coneixia!

Durant el seu mandat presidencial dues vegades va visitar la nostra vila. La primera amb motiu de la mort del diputat a les Constituents i fill precat de Torroella N'Albert de Quintana i de Leon. L'altre arran dels estralls soferts per les inundacions de l'any passat. En una i altra visita la presència de Macià fou el bàlsam que endolcia i àdhuc, memontàniament, esfumava i ens distrèia el pensament d'aquell vertader desastre i del desconsol originat per la pèrdua ir-

reparable del malaguanyat prohoms torroellenc.

Tal era el poder d'atracció i d'influència dominadora que exercia damunt les masses la figura venerable del plorat President.

Com podia, doncs, oblidar Torroella les dues gestes cordials i generoses i plenes de simpatia del President Macià?

Per això en aquesta hora intensa i dolorosa del seu traspàs, la vila tota, sense diferències de partits ni d'estaments, s'associà apenada i commoguda a les imponents manifestacions de dol de la terra catalana. L'Ajuntament, l'Arenou Montgrí, el Centre Republicà Català, el Cinema Montgrí i altres corporacions posaren banderes a mig pal i amb llaçades negres tan bon punt la ràdio comunicà la fatal nova. A l'acte de l'enterrament van assistir comissions i representacions. I la Joventut d'Esquerra, i les Joventuts Catalanistes de la nostra vila, van anar a fer ofrena de corones de flors amb sentides dedicatòries.

Que la unitat espiritual de Catalunya, manifestada davant la mort de Macià, es repeteixi sempre que perillin les llibertats que ell va aconseguir un dia amb l'esforç de tots els catalans.

JOSEP CASTELLS

El panyo anglès compe-
teix amb el de Sabadell i
de Terrassa. Els prèsssecs de
Torroella en lloc del món no
troben competidor.

Lliçons vulgars de Llengua Catalana

LA VIRTUT DE LA POESIA

Ara que hem assolit una mica d'autonomia catalana, ara que en tot Espanya i arreu del món es parla de la mort del primer president de Catalunya com d'una conteixement trascendental, ens cal més que mai anar Catalunya endins, fer-nos ben catalans.

Jo no sé què té la llengua que espiritualitza i dignifica i dóna una viva amor a la pàtria, no una amor precisament de partit sinó una amor pura als nostres costums, a les nostres glòries, al nostre ter rer.

Per això veiem amb complascència i esperança com el nostre jovent, més que parlar a boca plena de cultura i de progrés, escriu adalerat i compon versos i articles de periòdic i canta cançons de la terra.

La poesia sobre tot és un noble esperó per a conèixer a fons el nostre bell catalanesc. Sense un coneixement del nostre lèxic i de la nostra sintaxi, i de la nostra prosòdia i de l'esperit de la llengua del poble i dels escriptors com Maragall i Verdaguer, no hi ha poetes refinais i ben nostres, trovaires de pur catalanesc, com el que exigeix la depuració efectuada avui en nostre idioma, dins el qual ja estan desplaçats definitivament els Pitarres de català del que ara es parla i que no sàpiguem les particularitats prosòdiques i els significats i matisos de totes les paraules, com la malaurada de *fretura* que veiem tan mal usada molt sovint en lletres d'impremta; homes idealistes que amb llur verb pregonen les nostres glòries i la vida espiritual de la petita pàtria.

La cançó, símbol d'espiritualitat, desvetllà el renaixement catalanenc; i la cançó, és a dir, la poesia i la bella prosa, la tonada pairal, no podria transformar la nostra Torroella en un tros de terra ben catalana, ben heroica per a les gestes futures de la pàtria, ben amarada del sabor pairal?

O poetes, que comenceu cantant amb tot el cor i amb tota l'ànima, poseu-hi també en vostres cançons tot l'estudi, tot el cervell, i sigueu els precursors d'una Torroella culta i noble i gloriosa, d'una Torroella, que sàpiga estimar el mar i el cel, el treball i l'art, les formigues i les cigales.

LUCIANUS

CANT A LA NOIA TORROELLENÇA

Donzella digna d'amor,
i d'ulls de visió clara,
model de sensible cor
i de bondadosa cara.

De la vida ets la dolçor;
qui no segueix tes petjades!
si avui dia tu ets la flor
de les noies mes preuades.

Com l'aigua que forma un riu
i s'obre pas amb sa empenta,
avui neix un anhel viu
en la dona Torroellença.

Jo et duc fixa en la memòria
i tu em dons l'inspiració;
de l'art en brolla la glòria,
dels meus llavis la cançó.

I amb el teu plàcid somriure
has pogut fer-me sentir
el desig més ferm de viure,
un goig pur que no té fi.

De la flama ets la vivor,
de rica planta la grana,
i ets l'estel que hem fa claror
dins la terra Catalana.

JAUME PUIGORÓS

*(Poesia llegida en la festa de la Senyera
de l'Orfeó Torroellenc.)*

NIT D'ESTIU

Vora la mar mon cor somnia
i mon esperit de goig reviu.
Per copsar anhels de fantasia
mon ànima es desviiu

La lluna amb sa claretat
m'il·lumina el pensament,
un plaer enyoradís i grat
em breçola pausadament.

En l'horitzó fulgura
un estel rutilant,
que emplena de ventura
mon cor bategant.

Fretura mon pit de goig
esguardant la dolça nit.
El cel i el mar formen l'estoig
del transparent infinit.

Tot respira amor
i eterna melangia,
el cel mostra son fulgor
embaumat de poesia.

Poesia que afalaga
mon pit joventà.
Goig subtil que ubriaga,
mon cor ansiós d'estimar.

Nit d'estiu, nit de passió
que el cos trastorna.
Dolç afalac, bella il·lusió
que revifa i que retorna.

ROGELI BOU

*(Poesia llegida en la festa de la Senyera
de l'Orfeó Torroellenc)*

ACTUACIÓ DISSORTADA

Vull fer constar en primer terme que el que em mou a fer aquest petit comentari, no es pas l'afany de censurar unes persones a les quals crec dignes de totes les consideracions personals. Es fracà, doncs, de fer la crítica d'un comitè que tot i com ja dic abans, deixant de banda els seus components, tenia una finalitat: propagar la venda del «Segell pro Infància».

Vista, doncs, l'actuació que puc qualificar de nul·la, d'aquest comitè, que com a totes les poblacions de Catalunya s'ha constituït a Torroella, ja no cal dir que m'ha inquietat extraordinàriament com a català, i com a torroellenc, he pogut una vegada més constatar amb dolor, que la nostra vila queda molt enrera en quant a catalanitat, respecte a altres pobles de les nostres encontres que són molt inferiors en nombre d'habitants.

Rebem a diari de tot Catalunya cartes, en l'envolop de les quals podem veure el corresponent «Segell pro Infància»; de Torroella, es trist dir-ho, ni una en surt amb l'esmentat

segell.

Doncs bé, tot això, tot ho devem a l'actuació d'aquest pompós comitè que amb un silenci que fa olor de cementiri, ha tingut cura que ni tan sols fos coneguda sa existència.

Ja sé jo que no tothom té l'obligació de emprendre una tasca determinada, i molt menys encara si aquesta és contrària als dictats de la seva consciència; però també crec, que ningú té dret d'acceptar un càrrec determinat, si ja sap per avençat que no se sentirà mai compenetrat amb l'esperit del mateix, i molt més tenint en compte que tractant-se d'un assumpte que com aquest és d'arrelat fonament patriòtic, són moltíssimes les persones que l'haurien acceptat gustoses i que a l'emsems hi haurien aportat un generós esforç.

Posades les coses en el terreny de la bona voluntat, i de ver patriotisme, Torroella no s'hauria vist en l'engoixosa situació d'apuntarse, un fracàs que solament mirant-ho des d'un punt de vista d'humanitarisme, ha de doldre a tothom.

JOAQUIM RADRESA

TEMES DE JOVENTUT

UN DEURE

Fa ja alguns temps que les autoritats i tots els individus més cultes dels pobles es preocupen de la salut dels infants i els doten, a les escoles, d'espaiosos jardins i patis per a practicar l'esport.

Les autoritats Torroellenques han començat tot just a preocupar-se de la vida de les joventuts primàries construint a l'escola un bon pati d'esbarjo el qual, dintre pocs anys, es con-

vertirà en un formós jardí.

Us tinc de dir, doncs, que si les escoles modernes es construeixen amb grans patis i jardins és perquè sabem que la salut dels nens depèn de l'esport, a l'aire lliure.

Arriba un moment, però, que els nens es tornen grans i llavors aquets joves perden l'ambient de l'escola i es llençen a malmetre's dins els cafés, amb taules de joc i altres vicis tan o

més reprohables.

Doncs, hé, Torroellencs, queda un deure a les autoritats: construir almenys un camp d'esports per tal de deslliurar a les nostres joventuts d'aquests vicis infectes i encaminar-los altra vegada cap al santíssim aire lliure

Cap als camps d'esports!

FRANCESC PARAROLS

ENSENYANÇA ESPECIAL DE

TENEDURIA DE LLIBRES

a càrrec de

Josep Garcia Jorba

Carrer de Figueres

Torroella de Montgrí

NOTICIES

LA MORT DEL FUTBOL? — Com feia preveure la crisi d'afició esportiva que fa temps venfem denunciant, el futbol a la nostra vila ha tornat a morir per consumació. Ningú no ens ha oficiat encara la dissolució del F. C. Montgrí, sabem només que el camp d'esports ha estat llaurat de fresc i que ja el tenim a punt d'una nova sembrada. Si no ens penssésim fer el ridícol, el despediríem amb aquella frase emmetlevada: El futbol és mort! Visca el futbol! Val més, però, que no ens tornem a engrescar tan aviat i que desitjem al propietari del camp bones anyades.

MOLT LAMENTABLE. — Durant aquestes propassades festes l'Orfeó Torroellenc i la Societat Montgrí han celebrat dos balls de societat i ambdós a base de músics forasters mentre «Els Montgrins» i «La Principal» de Torroella han estat vagariats. Ja és hora d'esquivar aquest vici capital que ens fa semblar millor que el de casa tot el que ens ve de fora. No; tant pel bon gust artístic com per patriotisme, cent vegades millor «Els Montgrins» i «La Principal» de Torroella que qualsevol orquestrina forastera. Cal reaccionar imposant el bon sentit.

UNA FRASE.— En un full de propaganda hem llegit un article d'un escriptor gironí el qual, parlant dels rius que caracteritzen a l'immortal ciutat, reporta una frase popular. Diu l'al·ludit publicista que quan un gironí perd alguna cosa i s'escarraça inutilment per tal de tornar-la a posseir, hom li engega aquesta frase feta: *Ves-ho a buscar a Torroella.*

EMPORION desitja als seus subscriptors i amics, un feliç i pròsper any nou.

CALENDARIS.— De nostre amic, el torroellenc Josep Vidal, hem rebut uns quantis calendaris, que hem repartit entre els nostres redactors. L'amic Vidal, té a València la representació d'una important casa productora d'adobs químics, per tant el calendari és agrícola, ple de bons consells per els pagesos i encapsalat amb un artístic bodegó.

UN PREC.— L'administrador de correus ens prega fem avinent que els que no tinguin els sobres de cartes impresos, posin a darrera el nom del remitent, i d'aquesta manera la carta tornarà si no es troba el destinatari.

OBITUARI.— Dijous passat va celebrar-se l'acte de l'enterrament de la senyora Cristina Capellá, vídua de Farrés i mare política del conegut torroellenc senyor Genís Frou.

A les distingides famílies Capellá i Frou trametem el testimoni del nostre condol.

MISS TORROELLA.—El prop-passat capd'aný va celebrar-se en el saló del Cinema Montgrí un extraordinari ball a benefici dels

nens pobres de Torroella, en el qual va el·legir-se la que ha d'ésser «Miss Torroella» per tot l'any 1934.

L'elecció recaigué ben justament en la distingida senyoreta Maria Ruillan a qui felicitem coralment, el mateix que a les senyoretes Ll. Aleñá, E. Garcia, M. Payero i J. Caritg, que fóren les que obringuèren les votacions més favorables

El ball que fou organitzat per l'«Orfeó Torroellenc» constituí una simpática festa.

DONATIU.—El Comitè local de Lliga Catalana ha entregat 50 pessetes a la Junta de l'Hospital de la nostra vila, en nom del senyor Xavier Roger de Navara, propietari de la casa del carrer de l'Hospital habilitada per a les ofícines electorals de Lliga Catalana.

En nom de Torroella donem les gràcies al generós donant.

DE CARNAVAL.—Han començat els balls de Carnaval organitzats per la Societat Montgrís que se celebren al saló del Cinema Montgrí amb natural concurrència del jovent que sempre acompanya aquests balls carnavalescos.

CURSILLISTA.—Hem tingut el goig de saludar a la nostra distingida amiga i antiga col·laboradora Na Maria Negra la qual ha finalitzat amb èxit els curssets i demés pràctiques d'ensenyament per a el seu ingrés al Magisteri Públic.

La felicitem cordialment.

MES ANUNCIS LLUMINOSOS.—El comerciant Z. Alabau ha col·locat un anunci lluminós a la seva botiga cosa que fa que el carrer del Comerç, ja afavorit pel modernisme i bon gust de les seves botigues, en resulti beneficiat amb aquest medi anunciant que sembla

que es va extenent per tota la vila.

FESTA DELS REIS.—En sortir aquest número al carrer s'haurà celebrat ja la festa de l'arribada dels Reis d'Orient organitzada per distingits joves de la localitat sota el patronatge de l'Ateneu Monigrí. En el pròxim número ens ocuparem degudament d'aquesta simpàtica festa en honor dels infants i donarem la llista dels torroellencs que hagin contribuït a la subscripció oberta a favor de les famílies necessitades.

MERCAT TRASPASSAT.—Per escaure's la festa de Nadal en dilluns, l'Ajuntament va traspassar el mercat al dia abans, o sia el diumenge. A pesar del canvi es registrà encara un mercat d'importància regular.

ESTUDIANTS.—Amb motiu de les diades de Nadal hem vist als nostres joves estudiants que han vingut a celebrar aquestes festes a prop de la seva família. Benvinguts.

EL JOC PROHIBIT.—Dies passats vam llegir a la premsa gironina que el Governador havia ordenat a la policia que vigilés la nostra vila car havia rebut queixes que aci es jugava als prohibits. Sembla que efectivament, vingué la policia però no pogué sorprendre cap partida.

Val més així. Si realment indica que la denúncia era feta sense fonament de causa.

LA RIFA DE NADAL.—En fer-se públic que alguns dels primers premis de la rifa havien caigut a varis pobles de la nostra comarca, per les penyes i reunions de cafès se citaven noms de famílies torroellenques i també estantidenques, com a participants dels esmentats premis. Dissortadament, però, no passà d'ésser tot plegat un núvol de fantasia que ens dei-

xà un goig sense alegria.

OSSEQUI.—El dia de Reis l'Empresa del Cinema Monigrí, obsequià als nostres infants amb una sessió de cinema base de pel·lícules còmiques, contes, dibuixos animats, etc.

Aiàhem el gest generós i delicat de dita empresa.

AVIS D'ADMINISTRACIÓ

Preguem als subscriptors als quals els ha estat enviat el rebut del passat any, tinguin la bondat de remetre el seu import, car sentírem haver-los de retirar l'envio del periòdic.

BIOGRAFIA.—Hem rebut la Memòria de la Colònia Escolar organitzada per l'Ajuntament de Vic, corresponent a l'any 1933. El mental llibre, de bona presentació tipogràfica, s'obra amb unes escaients fotografies dels infants vigatans prenent el bany a l'Estartit i agrupats sota dels porxos del pati escolar. Ve després un informe de la Comissió de Cultura, signat per Manuel Sala, Ramon Rovira i Ramon Padriusa. I un bon relat amb pinzellades íntimes del director de la Colònia senyor Joan Salvador. Per acabar amb una liquidació de comptes i una taula amb els resultats físics registrats per a cada un dels infants de la Colònia.

Agraim des d'aquestes planes les frases de consideració adreçades a la nostra vila per la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Vic.

NOMENAMENT.—Nostre distingit amic en Josep Marqués, ha sigut nomenat Ajudant primer del Servei Agronòmic Nacional, passant a prestar els seus serveis a Girona. Felicitem

de tot cor a l'amic, desitjant-li prosperitats en el seu càrrec.

EL TEMPS.—Després d'haver bufat la tramontana, disfruiem ara, d'uns dies assolejats, no deixant, però, de deixar-se sentir el fred, als vespres i a les matinades. Aquest és l'hivern que tothom voldria.

ROBATORI.—Acusat d'haver assaltat la casa del nostre amic Sebastià Bosch, ha estat detingut Josep Masjoan, al qual se li irobaren diversos objectes propietat de l'amic Bosch. Va intervenir-hi la guàrdia civil conduint al presumpte lladregot a la presó de la nostra vila.

LES ELECCIONS MUNICIPALS.—Després del nou ajornament de les eleccions municipals va decaure l'interés que els partits començaven a exterioritzar fins a tal punt, que ens hem passat la quinzena sense propaganda ni preparatius electorals de cap mena. Al apropar-se, però, el 14 de gener, data assenyalada per a la propera coniesa, hom preveu que es reprendrà l'activitat política i que els partits en pugna es dirigiran al poble per tal d'assegurar-se la victòria. Fins avui no es coneixen altres llistes de candidats que els del Centre Republicà Català i la de la Coalició Administrativa torro-

ellenca. Aquesta llista està integrada pels següents ciutadans: Josep Castells, Candi Mundet, Martí Comas, Carles Ramió, Llorens Almar, Ramon Esquena, Pere Presas i Francesc Gussó. I com a suplents, els senyors Joan Pagès, Tomás Sarassa, Anselm Caselles i Joaquim Carrera.

La candidatura esquerrana la formen els següents noms: Pere Vicens, Miquel Payet, Felip Massó, Josep Pericay, Damás Bruguera, Francesc Mas, Joan Pagès Barceló i Róssend Audivert. Suplents: J. Radresa, Salvador Martí, Celestí Ferrer i Joan Viladevall.

Davant la qualitat d'ambdues candidatures, hom preveu un interès molt accentuat per part del cos electoral de la nostra vila i que per tant, la lluita serà noble, però molt aferrissada.

AVÍS.—Per indisposició de l'impressor senyor Casadevall, aquest número d'EMPORION ha de sortir amb un considerable retard. Esperem que els nostres amics es faran càrrec i ens disculparan d'aquest obligat incompliment.

Tothom pondera els productes de la seva terra. Propaguem l'alta qualitat de les nostres fruites i verdures.

IMP. P. CASADEVALL.—TORROELLA DE MONTGRÍ

F O N D A S I M O N

SERVEI A LA CARTA I A COBERTS
SALONS ESPECIALS PER A CASAS,
BATEIGS, ETC.

PREUS ECONÓMICS

Teléfono, 17992

Esparteria, 6

i

Vidrieria, 12

B A R C E L O N A

GARATGE PARC

PUPIL·LATGE D'AUTOMÓBILS

Gasolina, Petroli, Grasses, etc.

SERVEI PERMANENT

Saló de Sant Joan, 2 i 4 - Telèfon 50.569

B A R C E L O N A

HOTEL EUROPA

ESPLENDIDES HABITACIONS
AMB AIGUA CORRENT I BANY.
SERVEI A LA CARTA I MOLT
ECONOMIC. PENSIO COMPLE-
TA, VUIT PESSETES.

AQUEST HOTEL ESTA SITUAT
AL PUNT MES CENTRIC DE LA
CIUTAT I AMB VISTES
A LA RAMBLA

BOQUERIA, 12 (Tocant a la Rambla)

B A R C E L O N A

UN SOL FOC
 Proporciona calefacció i
 aigua calenta a tota la casa

Amb la calefacció
IDEAL CLÁSIC
 ja té vosté resolt el problema del confort
 higiènic i econòmic. Per pocs diners la pot
 vosté instal·lar en la seva casa. Lliurant-se
 en la tardor i en hivern del fred i l'humitat.

PRESSUPOSTOS I PROJECTES GRATUÏTS

NARCIS VERT I FILL
 Telèfon, 11 TORROELLA DE MONTGRÍ

CINEMA MONTGRÍ

PEL·LÍCULES QUE PROJECTARÀ AQUEST CINEMA

DIUMENGE DIA 14 DE GENER DE 1934

EL ETERNO D. JUAN

per ADOLPHE MENJOU

Primavera en Otoño

per CATALINA BÁRCENA i RAOUL ROULIEN

MOLT AVIAT;

EL MILAGRO DE LA FE